

El kell(-e) választani a művészetet a vallástól? – Disznóvér, mint öncélú kifejezési eszköz vagy spirituális tartalom?

Petró Annamária

Marina Abramović *Aki átment a falon* (2016) című önéletrajzi regényében magát spirituálisnak nevező világhírű szerb konceptuális performansz művész. Előadásaiban előszeretettel használ vallási jelentéssel bíró elemeket, a teljesség igénye nélkül, például disznóvért (*Spirit Cooking* 1987), csont tisztítást (*Cleaning the Mirror* 1995), aszketizmust (*The House with The Ocean View*). Amikor a *Spirit Cooking* című előadás felvétele felkerült a youtubra, több konzervatív és szélsőjobboldali lap sátánistának nevezte Abramovićot, több száz videó alatti hozzászólás kiállítja ki őt boszorkánynak. Az *ArtNews* című lapnak az őt ért vádakra így fogalmaz: „Ha valaki elolvassa az önéletrajzomat, kiderül, hogy távol állok a sátánizmustól. A munkáimban jelen van a spiritualitás, de más nem”.²

Tanulmányom célja sem a művésznő egyéni vallásosságának feltárása vagy művészetének kritikai recenziója, hanem a performanszai során használt vallási elemek rendszerezése, eredeti vallási funkciójuk összegyűjtése, hogy ez által világosan láthatóvá váljon, hol a határ egy művészet által használt és egy vallási funkciót hivatott elem vagy tárgy jelentése között. A rendszerzés által kiderül, hogy a disznóvér öncélú kifejezési eszköz-e vagy spirituális tartalom vagy mindkettő egyszerre.

² Alex Greenberger, „Marina Abramović Satanism Controversy, Explained: Why Right-Wing Outlets Think She Is in a Cult”, *ARTnews.Com* (blog), 2020. április 16., <https://www.artnews.com/art-news/news/marina-abramovic-satanism-controversy-explained-1202684150/>